

Epilepsi ve İş Hukuku

Yard. Doç.Dr. Kübra Doğan Yenisey
İTÜ İşletme Fak.
İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku ABD

Epilepsi ve Özürlülük

Özürlü: Doğuştan veya sonradan ortaya çıkan bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılama güçlüğü olan ve korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan kişidir (ÖHK. m. 3/a)

Epilepsi derecesi – Hafif veya ağır
özürlülük

Anayasal bir ödev

- Kimse, yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılamaz.

Küçükler ve kadınlar ile bedeni ve ruhi yetersizliği olanlar çalışma şartları bakımından özel olarak korunur.

- Devlet insan onur ve haysiyetine dokunulmazlığın temelinde özürlülüğün ve özürlülüğün her türlü istismarına karşı sosyal politikalar geliştirir.

Ayrımcılık yasağı

Özörlöler aleyhine ayrımcılık yapılamaz; ayrımcılıkla mücadele özörlölere yönelik politikaların temel esasıdır.

İŖe alımda ayırıcılık yasağı

- İŖe alımda, iŖ seğiminden, baŖvuru formları, seğim sũreci, teknik değerlendirme, önerilen ęalıŖma sũreleri ve Ŗartlarına kadar olan safhaların hiğbirinde ��z��rl��lerin aleyhine ayırıcılı uygulamalarda bulunulamaz.

Pozitif ayırıcılık: Özürlü kotası

- Elli ve daha fazla işçi çalıştırılan işyerlerinde işveren çalıştırdığı işçi sayısının % 3 'ü oranında özürlü istihdam etmekle yükümlüdür.
- Özürlülerin çalıştırılabilecekleri işler belirlenmiştir.
- Özürlü: Bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerindeki engelleri nedeniyle çalışma gücünün en az % 40'ından yoksun olduğu sağlık kurulu raporuyla belgelenenler

- Bakanlar Kurulunca belirlenen oranların üzerinde özürlü çalıştıran işverenlerin kontenjan fazlası için veya özürlü çalıştırmakla yükümlü olmadığı halde özürlü çalıştıranlar veya çalışma gücünü yüzde seksenden fazla kaybetmiş özürlüyü çalıştıran işverenlerin bu şekilde çalıştırdıkları her bir özürlü için ödemeleri gereken işveren sigorta prim hisselerinin % 50'sini kendisi, % 50'sini hazine öder.

Çalıştırırken ayırıcılık yasağı

- Çalışan özörlöler aleyhine sonuç doğuracak şekilde, özrüyle ilgili olarak diğer kişilerden farklı muamelede bulunulamaz (ÖHK. m. 14)

- Özürlü olmak daha düşük ücretle çalıştırma sebebi olamaz. Bu işçiler diğer işçilere yapılan sosyal yardımlardan yararlanır. İş sözleşmelerine ve toplu iş sözleşmelerine bu işçiler aleyhine hükümler konamaz.

- Çalışan özörlölerin karşılaşılabilecekleri engel ve güçlükleri azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik önlemlerin alınması, işyerinde fiziksel düzenlemelerin yapılması zorunludur.

İŖe son vermede ayırimcılık yasağı

- İŖe son vermede ayırimcılık yasaktır.
- İŖveren herhangi bir sebeple iŖ sözleşmesi sona eren özürlü iŖçinin ayrılıŖ nedenini on beŖ gün içinde Kuruma bildirmek zorundadır.

Haklı nedenle fesih

- İşçinin tutulduğu hastalığın tedavi edilemeyecek nitelikte olduğu ve işyerinde çalışmasında sakınca bulunduğuunun Sağlık Kurulunca saptanması durumunda işveren işçinin iş sözleşmesini haklı nedenle sona erdirebilir.
- Epilepsi hastası inşaat işçisi

Ayrımcılık tazminatı

- İş ilişkisinde veya sona ermesinde işveren özürlülük nedeniyle ayrımcılık yaparsa işçiye dört aya kadar ücreti tutarında ayrımcılık tazminatı ödemekle yükümlüdür (İşK. m. 5).

Para cezası

- İşveren çalıştırmadığı her özörlü için her ay için para cezası öder.

